Ч. 11 Неділя 15 (27) січня 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адмінїстрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Людв. Пльона і в ц. к. Старостах на провинциї:
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Ще про еміґрацию до Бразилії.

Здає ся, що горячка еміґрацийна обгортає чим раз ширші круги нашого селяньства і можна сподївати ся, що з весною рух еміґрацийний розпічне ся таки надобре. Не було би може нїякої шкоди, коли-б з краю виходили лиш поодинокі люди, люди дїйстно безземельні, що не можуть тут в краю дати собі ради. Можна би навіть надіяти ся, що они десь там за морем, притиснені таки добре бідою здобудуть ся на енерґію і при тяжкій працї та хоч маленьким щастю не лиш знайдуть собі спосіб до житя, але може ще й розбогатїють, а відтак по кількох чи кільканайцяти роках вернуть щасливими, заживочними людьми назад до краю до своєї родини, а здобутим досьвідом в чужім краю будуть учити других, як на сьвітї жити. Але бо так не єсть; противно, від нас вибирають ся до Америки не ті, що вже нїчого не мають, але ті що мають ще бодай який такий свій кутик, свій кусень землї, а вибирають ся не поодинокі люди, але цїлі родини, з дрібними діточками, жінки і дївчата.

Ми вже доносили, що сильний рух еміґрацийний проявив ся вже в Збаражчинї і в Куликові та єго околици, а тепер доносять нам, що велика горячка еміґрацийна опанувала людий в Буску і єго околици. О скільки можна провідати із глухих вістий, які розходять ся в Буску і єго околици, лагодить ся там кілька сот людий з весною в дорогу до Бразилії. Богато бузецких міщан, що мають морґ, півтора або й два ґрунту та хати і будинки господарскі до того, випродують ся вже або шукають купця на свій ґрунт, бо постановили їхати до Бразилії. Розуміє ся, що они продають ґрунти за безцїн, щоби лиш роздобути гроший на дорогу. Кусень ґрунту, за котрий ще торік жадали 300 зр., пускають тепер за 150 або й 125 зр. Декотрі менше відважні, чи більше розважні роблять инакше — продають ґрунт на 10 лїт, то значить, шукають такого купця, котрий би купив собі від них ґрунт під тим условєм, що коли-б теперішний властитель вернув по десятих роках назад до краю, він єму вернув той ґрунт назад. Чи знаходять ся такі купцї, не знаємо сказати, але фактом єсть, що потайком роблять ся интереси, а декотрі господарі, що не мають готових гроший, запозичають ся, щоби лиш купити ґрунт від тих, котрі думають їхати до Бразилії.

Не менше характеристичним єсть і то, що тут розповідають собі люди про якісь листи, котрі надходять з Бразилії, але в тих листах лиш вихвалює ся Бразилию і тамошні відносини, бо таких листів — так оповідають собі в Буску — в котрих було щось злого, не пускають звідтам; лиш одна жінка, кажуть, написала кілька слів, в котрих описує страшну нужду, яка там стрітила наших людий, і случайно лист єї дійшов аж сюди. І про той лист говорять голосно, але мимо того він не відстрашує нїкого від еміґрациї.

А то ось яка єсть правдива причина намовлюваня людий до еміґрациї до Бразилії. Бразилія то край дуже великий, але в більшій части пустий, зарослий величезними пралїсами, або степовий, де на степах росте так висока трава, що їздця на кони з неї не видко. Як на так великий край єсть там дуже мало людий а давні іспаньскі плянтатори купували в Африцї невільників муринів, котрими як худобою обрабляли землю. Тепер же не вільно набирати в Африцї невільників а й давним невільникам в Бразилії мусїли плянтатори дати свободу ще за послїднього бразилїйского цїсаря Дом Педра. Плянтатори (властителї великих ґрунтів) так були за то обурили ся, що аж стали були бунтувати ся, але то нїчого не помогло і невільництво знесено.

Они то і всякі инші предприємцї старають ся тепер придбати собі людий до роботи і при помочи своїх аґентів, вербують бідних а темних людий з Европи, з котрих роблять невільників і тим способом обходять закон, котрий не позваляє лиш муринів брати за невільників. О білім чоловіцї з Европи чей нїхто не скаже, що він запродав ся в неволю, бо в Европі прецї народи просьвічені і цивілізовані і знають, що то неволя значить. Ба, ширший сьвіт не знає, що в Европі єсть ще закутина, звана Галичиною, в котрій єсть нарід так темний і маючий так мало почутя свободи і достоїньства людского, що готов продавати ся в неволю, а той нарід — то наші селяни. Они слухають намови аґентів, котрі на них богатїють і віддають ся їм просто зовсїм як худоба на заріз.

О тім, що еміґрацийна аґітация вимірена лиш на визиск нашого селяньства, нема чого й сумнївати ся, — все одно, чи еміґрация бере напрям до Бразилії чи до Росиї; о тім переконав нас процес вадовицкий, о тім переконав і той факт, що звістний аґент Білецкий коло Радивилова в Росиї вербував наших селян лиш на то, щоби їх визискувати. Еміґрация наших селян до Америки була би ще зрозуміла, коли-б они вибирали ся до Сполучених держав, де вже суть зорґанїзовані рускі кольонїї і де би свої своєму не дали загинути. Але пускатись до Бразилії, значить коли не засу-

11)

РОЗБИШАКИ НА РІЦЇ МІСІСІПІ.

Повість з житя американьских полїшуків.

Фридриха Ґерстекера.

(Дальше.)

5.

Нічна їзда. — Остров.

Місяць сьвітив весело і ясно на бистро пливучу, мутну воду і лиш хвилями заслонювали єго ясний кружок легенькі хмари и кидали свою тїнь на просторі рівнини. Вода хлюпала тихенько під тяжкими суднами а похват єї заносив під них брудно-жовту піну. Денеде плило яке дерево, що єго вирвала з корінєм зрадлива ріка з місця, де оно перестояло сотки лїт, та виставляло галузе мов які довжезні руки нїби шукаючи помочи у своїх товаришів, що плили попри него. Часом відозвав ся люн[1]) як би покривляв ся тим крикам та вигойкуванням, що все ще розходили ся з одного ясно осьвітленого ґаляра та з недалеко стоячої повисше корчми. Иногді кинув собою у водї величезний кетфіш [2]), а єго гладонька, сріблава шкіра заблисла тогди в сьвітлї місяця. — Впрочім було на цїлій ріцї тихо — так тихо і глухо, що аж лячно ставало, але дикі крики розгулявших ся лодкарів лунали ще голоснїйше серед тої тишини.

Смарт ішов поволи понад берегом і як раз дійшов був до високо в горі зломаного пня сікомори, до котрої сплавники причіпляли свої судна, коли до него зближав ся якийсь чоловік, в котрім він зараз пізнав того Ірляндця, котрого кілька годин тому назад виратував був від смерти. Ірляндець, що волочив ся над рікою, ішов простїсенько до него і лиш деколи споглядав недовірчивим оком на судна на водї.

А то ви О'Туле — відозвав ся янкі до него остерігаючи єго — видко, що вас свербить шкіра і хочете конче скупати ся в студеній водї, коли не зважаєте на нїчо і крутите ся коло тих людий, що недавно засудили вас були на смерть. Я би другий раз вже вас сам один не вирвав з їх рук.

— Та нехай лихий ними удавить ся! — забурмотїв Ірляндець і зараз при перших словах, заким ще міг добре розпізнати, хто то до него говорить, сягнув борзо під одїж з боку, де мав мабуть укрите якесь оружє. Але побачивши перед собою господаря з готелю, успокоїв ся і лиш зуби закусив із злости та промовив: „То ватага розбишаків, ватага підлих та ненажерливих горлоріазів, що держать ся купи як то ріпє. Вірте менї, Смарте, або й нї, але так би мене по тій правдї відступив сьв. Патрик в послїднїй годинї, коли поза тими падлюками не криє ся щось гіршого, як то, чого ми лиш здогадуємо ся.

— Поза тими лодкарями? — розсьміяв ся Смарт погірдливо — то хиба ви їм за богато чести приписуєте.... То проста дич, що жиє без мисли в розпусті з дня на день як ті моряки, що програють та пропивають кождий доляр, котрий перед тим заробили в потї чола.

— То не лиш тото — сказав Ірляндець покивуючи головою — бігми, що то не лиш тото. Тоті злодюги держать ся разом як той міх повен цьвяхів, і мають якісь знаки між собою, я би дав на то моє горло. Скоро один драбиско засвистав.... я собі впрочім запамятав, як они свищуть.... то зараз кинулись всї на мене, як та зграя псів, коли на ню рогом затрубити. Але заждіть.... заждіть собаки; ще я вас вислїджу, того можете бути певні, а тогди нехай хиба вже лиш Господь Бог милосердить ся над вами.

— Онтам відпливає від берега якась лодка — відозвав ся Смарт і показав долї рікою, де як-раз з помежи ґалярів вибігло остро закінчене, як чайка збудоване судно і зразу плило на середину ріки а відтак пустилось з водою. На лодцї сидїв один чоловік і робив обома веслами, але хто то був, не могли они пізнати.

— А він куди вибрав ся? — спитав Ірляндець і здоймив капелюх, щоби єму криси не засланяли.

[1]) Люн (loon), птиця з того рода, що наша ніркоза або гупало.

[2]) Кетфіш (catfisch), риба на півтора метра довга.

джувати себе самих на смерть, то певно на вічну неволю.

З руских товариств.

(Справоздане з діяльности видїлу і секций наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові за час від загальних зборів дня 11 мая 1893 р. до 31 грудня 1894 року)

На десятих загальних зборах членів дня 11 мая 1893 року товариство ім. Шевченка перемінило ся на підставі нового статута в „наукове товариство ім. Шевченка“. Мало тоді членів 131.

Головою товариства став посол Олександер Барвіньский, а установлений загальними зборами видїл уконституовав ся так, що заступником голови вибрав проф. Сидора Громницкого, секретарем і бібліотекарем Осипа Маковея, а адміністратором майна Костя Паньківского. Редакцию наукових видавниитв поручено п. Ол. Барвіньскому. Кромі них належали до видїлу: проф. Петро Огоновский і інж. Осип Ганинчак, а заступниками видїлових були: др. Григорий Величко і Остап Макарушка.

Від 11 мая 1893 до 31 грудня 1894 року мав видїл 21 засїдань. На сих 21 засїданях видїл полагоджував головно справи адміністрацийні, поручивши рух научний в товаристві своїм трьом секциям. Розуміє ся, у Львові, де громада Русинів не велика, а громада людий, що інтересують ся наукою, ще менча, рух научний в нашім товаристві не був ще такий сильний, як би того можна собі бажати, та все-ж нова орґанізация товариства дала початок до такого руху, недовірє у власні сили щезає і щораз ширший круг людий помагає товариству осягнути ту мету, як собі поклало.

Головного орґану товариства т. е. „Записок“ вийшли доси чотири томи. Перший том був готовий перед зборами 11 мая 1893 р., а по зборах вийшли ще три томи (за півтора року).

В другім томі посьвяченім памяти дра Юліяна Целевича, бувшого голови товариства, помістили свої праці: Паначовний: „Стародавні грецькі кольонії боспорські в межах теперішної кубанської области та суміжних з нею місць“. Тадей Рильский: „Студиї над основами розкладу богатства“. — Др. Черняхівский: „Пристрій до міреня сили скорочень уразу“. — Іванів: „Картка з історії Волині на початку XIV. віку“. — М. Сергієнко: „Для ювілею І. Котляревского. Desiderata“. — І. Корженко і Іван Копач подали в сїм томі наукові вісти і критичні замітки.

В третїм томі посьвяченім памяти Маркіяна Шашкевича з нагоди 50-лїтних роковин его смерти і перевезеня его мощий з Новосїлок Лїских до Львова, помістили свої праці: Др. Іван Пулюй: „Апарат до міряня ріжниці фаз межи перемінними протоками і кілька за его помочю зроблених помірок“. — Володимир Коцовский: „Памяти Маркіяна Шашкевича“.— Др. Олександер Колесса: „Шевченко і Міцкевич. Про значінє впливу Міцкевича в розвою поетичної творчости та в ґенезї поодиноких поем Шевченка“. — Проф. Іван Верхратский: „Говор Замішанців, причинок до славяньскої диялектольоґії“. — Проф. Михайло Грушевский подав наукову хроніку і він же (М. С.) разом з Ол. Кониським зладив замітки історичні, археольоґічні і критичні.

В четвертім томі „Записок“ помістили свої праці: О. Я. Кониський: Парубочий вік Т. Г. Шевченка до викупу з крепацтва, критично-біоґрафічний нарис. — В. Бидзиновский: Аґрарні відносини Галичини, студия.— В. Левіцкий: Про симетричні вираженя з вартостий функциї mod-m. — М. Грушевский: Вступний виклад з давньої історії Руси. — І. Андрієнко: Наукова хроніка. — Критичний огляд 41 розправ і книжок в сїм томі зладили Українцї.

З сего перегляду остатних трьох томів „Записок“ видко, що поруч Українців працюють в них і Галичани, котрі зладили кілька поважних праць.

Редакцию „Записок“ занимав ся п. Ол. Барвіньский. На рік 1895-ий дістало товариство від Міністерства просьвіти 1.500 зр. запомоги на видавництва. При запомозі соймовій і від Міністерства буде тепер можна видавати „Записки“ правильно, о що товариство усильно старає ся.

Другим видавництвом товариства ім. Шевченка була „Зоря“, літературно-наукова часопись для родин, при котрій виходив і другий том росийско-українського словаря. Ся часопись мала на Україні кількасот передплатників і дуже причиняла ся до розбудженя національної сьвідомости тамже. Під конець року 1893 була надія, що вже товариство не богато буде мусїло докладати гроший, щоби сю доконче потрібну часопись удержати. В сїй надії побільшено обем еї на три аркуші друку в однім числї і заведено знов деякі улучшеня, щоби часопись представляла ся добре на наші відносини. Тимчасом в лютім 1894 року росийска цензура заборонила „Зорю“ в Росії, через що українські передплатники і само товариство мало велику страту. В другій половині 1894 р. задля ощадности зменшено обем „Зорі“ знов на півтретя аркуша друку. Щоби дістати право посиланя „Зорі“ в Росию, товаристо наше післало в цьвітни 1894 р. відповідну просьбу до росийского міністерства справ внутрішних, однак не одержало ніякої відповіди. Під конець 1894 року товариство внесло другу просьбу до сегож міністерства, але вже на руки австрийского міністерства справ заграничних. На те прийшла довірочна інформация з Петербурга, що „Зоря“ заборонена в Росиї, бо ширить „небажану пропаґанду“.

Перегляд політичний

В ческім соймі вела ся вчера дебата над предложенем правительства в справі прилученя Векельсдорфа до округа виборчого з курії громад сїльских Бравнав-Поліц і ухвалено закон всїма голосами против голосів Молодочехів. Старочехи вийшли з салї заявляючи, що не хотять брати участи в нарадах над сею справою.

Після розпорядженя міністра війни з дня 17 с. м. буде надана однорічним охотникам, що зложили іспит офіцерский і вислужили один рік, лиш ранґа титулярного фельдфебля.

Після послїдних вістий з Петербурга стан здоровля міністра для справ заграничних Ґір-

---

— То, здаєсь, якийсь ґалярник, що програв тут, як звичайно, своїх кілька долярів, а тепер мусить гнати чим скорше за своїм ґаляром, що поплив наперед.

— Коли так, то хиба пливе за ним й цїла залога — сказав Ірляндець, а рівночасно й висунулась велика лодь з вітрилами на ріку, але не плила в ту саму сторону, в котру поплив той один чоловік, лиш закрутила передом значно горі рікою, як коли-б хотїла о скілько можна повисше причалити до берега.

— Вісельгоп буде мати нинї гості — сказав Смарт — то-ж то буде радувати ся!

— Невже-ж би они поступали до Вісельгопа?

— Коли нї, то мусїли би сего вечера зробити ще бодай яких пять миль, заким би дістали ся до другої хати, а іти по ночи і серед мраки пять миль мочарами, ну, дякувать за то! Я волїв би вже перебути ніч над самим берегом ріки; тут лишили би москіти хоч щото з мене, але там у свомпі [3]) готові они обгризти чоловіка аж до костий.

— Не було би ніякої шкоди, коли-б тим собакам так стало ся — замуркотїв Ірляндець. — Але добраніч вам, Смарт, вже пізно, треба іти спати. Але впрочім я вам від нинї мушу бути вдячний, бо коли-б не ви, то я лежав би вже ось тут в намулї ріки.... Дай Боже, щоби я вам ще коли міг за то відвдячити ся!

— Ей, О'Туле — сказав на то Смарт усьміхаючись і подаючи ему руку — то я так зробив лиш для власної користи, бо инакше був би стратив одного із найлїпших моїх гостий.... Але, жарт на бік — стережіть ся на будуче трохи лїпше тих очайдухів. Зачіпати ся з ними не принесе нікому чести.

Оба чоловіки розійшли ся і кождий пішов до своєї хати в місті. Лиш О'Туле приставав ще кілька разів і надслухував уважно, чи чути ще весла від лодки, котрі чим раз дальше і дальше відзавали ся, аж наконець і зовсїм притихли, а може вітер з противного боку не допускав їх шуму до західного берега. Ірляндець послухає ще трохи, а відтак сказав гнївливо сам до себе:

— Нехай їх чорт возьме! — тепер нема що з ними зачинати. Але зваждіть лиш.... завтра піду до Вісельгопа, а тогди, хиба би вже, не знаю, що було, щоби я тих падлюків не витропив.

Але лодь зовсїм не плила до другого берега, як то Ірляндець здогадував ся, хоч то, коли було дивити ся з Гелени, могло так здавати ся. Она лиш висунула ся простїсенько на ріку, може на яких пять сот кроків від своєї мнимої цїли.

— Стій! — відозвав ся тут нараз остро грубий голос з осередка судна, а всї чотири лодкарі вийняли рівночасно свої весла з води, що аж блискучі каплї скотили ся з них на край лоди і тут змочили дїри, в котрих весла спочивають. Той, що так приказав, то був керманич і наш старий знакомий, той з близною, що то в Гелені так був напосїв ся на бідного Ірляндця. Та й тих девять людий, що плили на лоди — чотирох було при веслах, а пятьох порозкладало ся вигідно між тамтими — були по більшій части з тих, що розпочали були так нерівну бійку против одного.

Лодь, котру вже вода не несла так скоро, плила ще досить борзо, щоби нею кермувати і то долї рікою.

— Я волїв би був підплисти трохи дальше на тамтой бік — відозвав ся тепер один, що підняв голову і глянув на досить далекий беріг.

— Та чому? — спитав той з близною — насамперед було би небезпечно, бо ми могли би виїхати на пісок, а відтак могли би нас з тої хати в горі доглянути, а нам анї одного анї другого не потреба.

— А той круглий остров з лозами будемо минати на лїво, чи на право?

— На лїво.

— Там десь певно вода найглубша?

— Не длятого, наше мале Кенґуру [4]) перескочило би й мілкі місця. Але так зле ще не есть, по обох боках острова маємо при теперішнім стані води, і то на наймілчих місцях, по шість стіп глубини, а нам потреба що найбільше півтора.

— Та менї все одно.... я на ріці не знаю ся, але — як же довго треба нам плисти аж туди в долину?

— З Гелени буде може яких чотирнайцять миль — відповів той з близною. О милю понисше зачнемо знову веслувати, возьмемось назад через ріку і дістанемось що найбільше за півтора години до пристани, а може й скорше. Але тепер сидїть тихо; тут над берегом стоїть кілька хат, а чим менше будемо робити шуму, тим лїпше для нас.

Остро збудоване судно гнало ще спорий кусень тихенько долї водою, але відтак на знак проводиря спустили весляри піднесені доси весла знову у воду, перед судна навернув ся знову до західного берега і Кенґуру гнав тепер почерез ріку так, що аж малі, кружільчасті филї з переду розбризкували ся високо і відтак спливали по боках довгими смугами.

Поодинокі сьвітла на березї остались далеко, далеко по заду. Тепер відходила лодь, держачись все ще сильнійшого похвату, чим раз близше до берега, ба сунулась так близько попри дрімучий праліс, що видко було сьвітячі Іванові мушки і чути було, як десь заводили жалібним голосом нічні птиці.

Тут була якась оселя, а щоби еї минути о скілько можна як найтихійше, пообвивано весла шматами — ніхто й словом не відзивав ся, і лодь сунулась попід сам беріг так, що аж майже зачіпала об вершки дерев, що попа-

[3]) Свомп (swamp) = багно, мочара.

[4]) Назва лоди взята від звіряти кенґури, що має дуже довгі задні ноги а дуже короткі передні і скаче на кілька сяжнїв далеко від разу.

са, хоч не критичний, не викликує обави. Ґірс єсть лиш ослаблений і вже від місяця не виходить з дому.

Міністер фінансів Вітте видав комунікат против спекуляциї на біржах росийских, в котрім остерігає публику від страт.

З Софії доносять, що оногди напали якісь люди на урядника Муткурова брата звістного полковника і шурина Стамболова, а коли він стрілив до напастників, арештувала єго поліция. Муткуров каже, що єго побито в арешті.

Новинки.

Львів дня 26 січня 1895.

— **Виділ наукового товариства імени Шевченка у Львові** запрошує сим всіх своїх членів на звичайні загальні збори, що відбудуть ся дня 2 лютого с. р. о 10 годині рано в комнатах „Рускої Бесіди“ (при улици Вірменьскій ч. 2 на 1 поверсі) з слідуючим порядком дневним: 1) Відкрите зборів головою товариства; 2) справоздане секретарске з діяльности виділу і секций; 3) справоздане касове і адміністрацийне; 4) вибір голови і нового виділу; 5) реферати проф. Грушевского і Верхратского; 6) Вписеня членів.— *Олександер Барвіньский* голова. *Осип Маковей* секретар.

— **Про здоровлє Є. С. Папи.** Співробітник British Medical Journal-у одержав про здоровлє Є. С. Папи такі вісти від дра Ляпоні, прибічного лікаря Папи: Теперішне здоровлє Папи (в марті с. р. мине єму 85 літ) знамените; від вісьмох місяців не був він ні разу навіть легко нездоровий. Сей вдоволяючий стан здоровля єсть без сумніву наслідком єго добрих тілесних прикмет і правильного та здержаного способу житя. В часі єго довгого і трудящого житя тішив ся він все добрим здоровлєм і лише раз в 35-ім році житя, занедужав на тифоідальну горячку. Він проживав тоді в Беневенто і оповідав д-рови Ляпоньому, що тогдішний єго лікар, др. Вульпе, вилічив горячку трема зимними купелями. Сила зору у Папи добра, однак він трохи далековидний; помимо того може читати часописи без окулярів; слух має знаменитий. Вже від довших літ був Папа в їді дуже умірений, а в питю здержаний. Ось єго щоденна дієта: На снідане чарка кави з молоком і кусник хліба, на обід зупа, варене мясо або теляча печеня з бараболями або иншою яриною і мала склянка бордо; на вечеру зупа, хліб і склянка вина, як на обід. Папа не пе нїякого иншого вина лише червоне і оминає тяжших. Деколи їсть між обідом і вечерею трохи зупи. Він дуже добре травить, але їсть так мало, що др. Ляпоні з'їв би — як сказав — нараз більше, як папа за цілий тиждень. Кождого дня, коли погода сприяє, проходжує ся по ватиканьскім огороді. Хоч з вигляду дуже марний, має більшу фізичну силу, як би можна надіяти ся. Привик дуже мало спати і 3 до 4 годин в ночи та короткий сон по обіді вповні єму вистають; кладе ся пізно а встає дуже вчасно. Одинокий знак єго преклонного віку, се дрожане мускулів. Єго дух цілком ясний, а память незвичайна. До своїх бесід записує лише короткі замітки, тут і там одно слово для ріжних підподілів промови. Як звістно, говорить Папа дуже легко і красноріччиво. Нераз виголошував перед д-ром Ляпонім зміст якої небудь своєї бесіди від початку до кінця. Він неутомимий робітник і працює звичайно пятнацять годин денно. Від 9 до 2 години уділяє авдиєнций, а прочий час посьвячує иншим обовязкам свого становища. Др. Ляпоні, ще молодий і дуже енерґічний чоловік, каже, що він не зробив би сего в одним дни, що здужає зробити Папа. Лев XIII первової вдачі і майже інстинктовно набуває основного знаня деяких таких справ, про які перше нїчого не знав.

— **Забави.** Пригадуємо, що вечерок „Ватри“ на дохід стипендиї ім. Шевченка відбуде ся 12 лютого в сали Народного Дому. Від комітетових довідуємо ся, що під словами „вечерковий стрій“ розуміли они і народний стрій. То придасть ся знати паннам.

— **Дурисьвіт.** В падолисті минувшого року приїхав до Кракова з за границї якийсь нібито доктор медицини з Лондону Оттон Міллер, котрий звав себе також ґрафом і капіталістом з Швайцариї. Хотів в Кракові женити ся і в тій цїли дбав о то, щоби люди не вивідали ся, хто він. Тимчасом такими заходами звернув на себе увагу поліциї, котра єго увязнила і от що виcлїдила. Сей дурисьвіт в році 1876 був горальником у барона Ю. Швахгайма в ґубернії херсоньскій в Росиї. Називав себе тоді Каролем Россе. Недовго там попасав, бо обікрав зовсім барона і попав ся до вязниці в Єлисаветграді. З вязниці сеї утік і в р. 1879 появив ся в Грималові в Скалатщині. Мав пашпорт на імя барона Ришарда Розена. В р. 1881 приїхав до Вороцлавля яко росийский підданий і на підставі фальшивих документів дістав від тамошного правительства пруске обивательство на імя барона Якима Розе. В лютім 1882 року появив ся знов у Грималові, де уходив за росийского капітана. З Грималова переніс ся до Глїбович, де в добрах ґр. Альфреда Потоцкого занимав ся фабрикацию дріжджа. Але що на тім не розумів ся, то єго гнеть прогнали. Відтак жив гучно в Тернополи і у Львові та женихав ся до старших а богатих панен, котрих обдурював в поганий спосіб. Бував в лучших домах і мешкав в одного урядника податкового, котрому на заплату за хату і харч оставив скринку з цеглою і камінєм, а сам утік. По тім всім явив ся нараз в р. 1884 аж в Персиї... Там оженив ся з протестанткою Франциcкою Вільден з Познаня, котра в Персиї була місионаркою. Того самого року приїхав з жінкою до Кракова, казав, що купує маєток, а тимчасом в банку галицкім для торговлї і промислу виміняв три фальшиві банкноти по 50 фунтів штерлїнґів (1900 зр.) і втік до—Америки. В Мойвіль в Америцї постарав ся о потверджене свого подружя, а на другий рік в Чікаго вродив ся єму син. В р. 1886 приїхав з жінкою і дитиною до Берлина, там довідав ся, що єго маля видати Росиї за обманьство, отже видурив ще від матери жінки 15.000 марок, зруйнував єї родину і знов утік до Америки, але вже без жінки. Пізнїйше приїхав по жінку забрав єї і десь заподів, бо з того часу нїхто не знає, де она поділа ся. Сина охрестив Міллер другий раз инакше, подав для него иншу матір в метрицї, і в р. 1893 приїхав знов до Европи. Бував по ріжних купелях, жив як пан і хоч уже мав з 60 літ, дурив дївчата, що буде женити ся, грав гарно на старих скрипках і подобав ся всїм. Торік був в Тренчині, пізнав ся з одною особою, котру рішив взяти за жінку. За сим ділом приїхав до Кракова, аж тут і урвало ся дзбанкови вухо — і Міллер на старість спочив собі в криміналї. На такий спочинок заслужив собі вповні.

— **Померли:** о. Петро Сеник, парох в Новици, калуского деканата, в 62 році житя, а 35 сьвященства. — Іван Штокаль, учитель в Отиневичах повіта бобрецкого, провідник ходорівского кружка учительского, примірний і діяльний ширитель просьвіти, в 60 році житя, а 34 учительованя.

Телеграми.

Будапешт 26 січня. Президент міністрів Банфі виїхав до Відня.

Берлин 26 січня. Berl. Börs. Ztg. каже рішучо, ще Герберт Бісмарк буде іменованим амбасадором в Петербурзї.

Париж 26 січня. Фор поручив місию утвореня нового кабінету Рібогови, і він обійме справи внутрішні, Ганото справи заграничні, а Буржоа судівництво.

дали в ріку підмулені водою. Аж ось одно весло зачепило об вистаючу гиляку і випало тому з рук, що єго держав, а він надармо старав ся єго вхопити. Але керманич повернув скоро задом лодки ід веслу, що єго вже несла вода і зловив єго ще в час, але не міг недопустити до того, щоби кілька весел не вдарило об стіни судна та не наробило на тихій водї таки значного лоскоту.

Они опинили ся тепер як-раз понизше одного дому. Пси стали там уїдати і пустились до стрімкого берега, звідки можна було добре пізнати, що то суне ся якась лодь.

— Гей лодка! — крикнув хтось голосно з малої прогалини. Зараз по тім вискочив якийсь чоловік лиш в сорочці на пень сікомори, що виставав із стрімкого берега, і давав ясною хусткою знак, що хотів би поговорити з перепливаючими.

Видко, що їх вже хтось добачив, і керманич відкликнув ся зараз спокійним голосом: „Чого вам?“ та завернув при тім передом судна так, що оно станули против води. При тім відозвав ся до сидячого на переді і сказав єму, щоби він вхопив ся якої гиляки та держав ся доти, доки він з тим чоловіком не поговорить.

— Лихо-ж би тебе взяло Нед[5]) шепнув до него той, що сидів перед ним попереду — чи ти вдурів чи що? Хочеш тим на березї таки сам влізти в руки....

— Мовчи, кажу — перебив єму керманич, — не жури ся тим, що я роблю... Не треба звертати на себе підозріня.

— Куди пливете? — відозвав ся знову голос з берега.

— Долї водою, аж до пригірка Монтґемері.

— Чи єсть ще місце на суднї?

Керманич не відповідав зараз, лиш сказав сам до себе: Якого чорта хотять тоті люди?

— Чи єсть ще на лоди місце на одного пасажира? — відозвав ся знову той сам голос.

— Аби я так здоров, що тут можна би щось загачити — відозвав ся один з веслярів сьміючись в кулак — кажи Нед, що єсть.... бій ся Бога, кажи що єсть; той чоловік має певно набитий куфер, котрого хотів би позбути ся.

— Нема! — крикнув керманич не слухаючи намови — нас єсть тут і так за богато... Як би нас стрітив який пароход, то могло би бути нещастє. На дальше питане, котре й так заглушив шум води, що спинила ся на занесенім саме коло них дубі, він вже не зважав, лиш казав тому на переді пустити ся. Перед судна відвернув ся знову від берега, а на слово „Греби!“ рушились весла і Кенґуру пустив ся в дальшу так несподівано перервану дорогу.

— Що тобі сего вечера такого стало ся?— говорив гнївливо попередний бесідник обернувшись невдоволений до керманича — сам відпихаєш людий, що хотїли би нам щось доброго принести і позбавляєш нас зарібку. То-ж то капітан виганьбить тебе, коли довідає ся!

— Стули свій невмитий рот! — воркнув той з близною — сам не знаєш, що говориш. Ми вже нинї наробили досить дурниць в Гелені, нехай на тім скінчить ся. Хочеш щоби задля одного дурного куфра викрили нашу крийку... що? Хочеш таки тут, нам на самім карку, викликати підозріне і спровадити на нас на кілька недїль поліцию? От дурниця зробила ся, що ми нинї розпочали тоту бійку... а то ти дав до неї причину. Нехай на тім буде конець. Зле лиш, що той якийсь дурак побачив нас з берега; добре що хоч не знає звідки ми. Але тепер хлопці гребіть, бо капітан буде нас вже ждати. Я лиш цікавий, куди ми тепер виберемо ся в похід; може сеї ночи він нам скаже.

(Дальше буде).

[5]) Нед (Ned) = Едвард.

За редакцию відповідає **Адам Креховецкий**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.